

Belangen: Provinciaal formatiespel

Korte omschrijving werkvorm

Onderhandelingen rondom de vorming van een nieuw provinciaal bestuur (College van Gedeputeerde Staten) nemen vaak veel tijd in beslag. Soms zijn kiezers daarna teleurgesteld, omdat beloften uit de verkiezingsprogramma's niet worden nagekomen. Compromisvorming is echter altijd noodzakelijk, omdat geen enkele partij in de Provinciale Staten de meerderheid heeft. In dit onderhandelingspel ervaren de leerlingen hoe dat gaat.

Leerdoel

Leerlingen ontdekken hoe moeilijk het kan zijn een compromis te sluiten. Ze ervaren dat politieke partijen de plannen die ze in hun verkiezingsprogramma's presenteren niet altijd of niet helemaal kunnen uitvoeren omdat ze moeten samenwerken met andere partijen.

Bronnen

De stellingen en standpunten van partijen zijn gebaseerd op, maar niet altijd letterlijk overgenomen uit, de StemWijzer, het Kieskompas en MijnStem. Daarnaast gebruikt u bij deze werkvorm de volgende website: <https://nos.nl/artikel/2276806-bekijk-hier-alle-uitslagen-van-de-provinciale-statenverkiezingen.html>.

Duur

45 minuten

Vorbereiding voor de docent

- Bekijk de uitslag van de verkiezingen in uw provincie op de website van de [NOS](#). Zo krijgt u zelf een beeld van de uitslag en de mogelijke coalities in uw provincie.
- Kopieer voor iedere leerling het werkblad van uw provincie. De werkbladen vindt u (alfabetisch geordend) verderop in dit document.
- Kopieer de pagina met de standpunten van de twee partijen uit uw provincie vier maal uit en knip de pagina's in de twee delen.
- Zorg voor vier onderhandelingstafels. Aan iedere tafel moet een kwart van de klas kunnen zitten.

Handleiding

1. Bekijk samen met uw leerlingen de verkiezingsuitslag in uw provincie op de website van de [NOS](#).
2. Neem gezamenlijk het werkblad door en maak plenair vraag 1 t/m 3. U kunt hierbij gebruik maken van onderstaande tabel en de bovenstaande website van de NOS.
3. Leg uit dat na de verkiezingen het bestuur van de provincie wordt gevormd. Dit formatieproces gaat de klas naspelen.
4. Verdeel de klas in acht (ongeveer) even grote groepjes. (Mocht u een kleine of juist een grote klas hebben, dan kunt u het aantal groepjes natuurlijk aanpassen. Zorg er dan wel voor dat er altijd een even aantal groepjes is.) Geef vier groepjes de standpunten van de grootste partij in de provincie. Geef de andere vier groepjes de

standpunten van de andere, op één na grootste, partij uit uw provincie.¹ De leerlingen mogen hun standpunten nog niet uitwisselen.

5. Lees plenair de opdracht voor, die ook op het werkblad staat.
6. Check bij de leerlingen of de opdracht duidelijk is. Geef nog eens duidelijk aan dat de puntentelling én of je het een/oneens bent met een stelling geheim moeten blijven tijdens de onderhandelingen.
7. Geef alle partijen 5 minuten om hun standpunten van punten te voorzien.
8. Koppel daarna de partijen. Maak vier koppels van twee groepjes, waarbij een groepje de grootste partij vertegenwoordigt en het andere groepje de op een na grootste partij. Zet de partijen tegenover elkaar aan een onderhandelingstafel.
9. Geef het startsein voor de onderhandelingen. Is samenwerking in een provinciaal bestuur tussen deze twee partijen mogelijk? Het doel is dat aan iedere onderhandelingstafel drie speerpunten worden geformuleerd. Daarnaast heeft iedere partij het doel om zelf zoveel mogelijk punten te halen. Meld dat de onderhandelingen na tien minuten móéten eindigen. Zet eventueel een aftelklok aan. Loop zelf tijdens de onderhandelingen rond en help de groepjes.
10. Stop de onderhandelingen na 10 minuten. Vraag aan een of twee leerlingen per onderhandelingstafel tot welke drie speerpunten ze zijn gekomen.
11. Laat elke groepje de binnengehaalde punten optellen (m.a.w. hoeveel punten hadden de groepjes vooraf toegekend aan de drie gekozen speerpunten). Als partijen er onderling niet uitgekomen zijn, kunnen ze de punten ook niet laten meetellen. Het kan dus zijn dat ze maar één of twee speerpunten kunnen meetellen bij de uitslag. Maak een scorelijst op het bord. Wie heeft de meeste punten behaald?

Antwoorden vraag 1 en 2 van het werkblad:

	<i>Grootste partij</i>	<i>Aantal zetels voor de grootste partij</i>	<i>Totaal aantal zetels in de PS</i>	<i>Aantal zetels nodig voor meerderheid</i>		<i>Grootste partij</i>	<i>Aantal zetels voor de grootste partij</i>	<i>Totaal aantal zetels in de PS</i>	<i>Aantal zetels nodig voor meerderheid</i>
Drenthe	PvdA	6	41	21	Noord-Brabant	VVD	10	55	28
Flevoland	FvD	8	41	21	Noord-Holland	FvD	9	55	28
Friesland	CDA	8	43	22	Overijssel	CDA	9	47	24
Gelderland	VVD	8	55	28	Utrecht	GL	8	49	25
Groningen	PvdA	1	43	22	Zeeland	CDA	7	39	20
Limburg	CDA	9	47	24	Zuid-Holland	FvD	11	55	28

¹ In de provincies Drenthe en Friesland heeft Forum voor Democratie aan geen van de drie bovengenoemde stemhulpen meegedaan. Daarom is hier gekozen voor twee fictieve partijen.

Werkblad Drenthe

Op 20 maart konden de inwoners van Drenthe naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit zestien politieke partijen: VVD, PvdA, CDA, SP, PVV, D66, ChristenUnie, GroenLinks, 50PLUS, Sterk Lokaal, Forum voor Democratie, Onafhankelijke Partij Drenthe, DENK, SGP en Senioren Belang.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Drenthe in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Dit doen jullie met twee denkbeeldige partijen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat twee partijen samen op de steun van een meerderheid van de Provinciale Staten kunnen rekenen.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van partij 1. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van partij 2.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie bepalen met je groepje welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Partij 1

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie neutraal zijn.

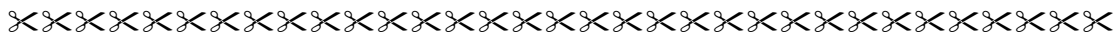
Punten:

1. De provincie moet zich verzetten tegen gaswinning in Noord-Drenthe.	EENS
2. Nieuwe woningen alleen in het dorp of de stad, niet in het buitengebied.	ONEENS
3. Buslijnen opheffen waar weinig gebruik van wordt gemaakt.	ONEENS
4. Intensieve veehouderijen moeten verder kunnen uitbreiden.	ONEENS
5. Minder provinciale wegenbelasting, ook al moet er dan bezuinigd worden.	NEUTRAAL
6. Wilde dieren die overlast veroorzaken mogen worden afgeschoten.	ONEENS
7. De provincie moet zich inzetten om de Formule 1 naar Assen te halen.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Partij 2

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie neutraal zijn.

Punten:

1. De provincie moet zich verzetten tegen gaswinning in Noord-Drenthe.	EENS
2. Nieuwe woningen alleen in het dorp of de stad, niet in het buitengebied.	ONEENS
3. Buslijnen opheffen waar weinig gebruik van wordt gemaakt.	EENS
4. Intensieve veehouderijen moeten verder kunnen uitbreiden.	EENS
5. Minder provinciale wegenbelasting, ook al moet er dan bezuinigd worden.	EENS
6. Wilde dieren die overlast veroorzaken mogen worden afgeschoten.	EENS
7. De provincie moet zich inzetten om de Formule 1 naar Assen te halen.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Flevoland

Op 20 maart konden de inwoners van Flevoland naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit zestien politieke partijen: VVD, PVV, CDA, SP, D66, PvdA, ChristenUnie, 50PLUS, GroenLinks, Partij voor de Dieren, SGP, JEZUS LEEFT, DENK, Respect!, Forum voor Democratie en OPA.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Flevoland in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid van de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Flevoland: Forum voor Democratie

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. Buslijnen opheffen waar weinig gebruik van wordt gemaakt.	GEEN VAN BEIDE
2. Afschieten van dieren in de Oostvaardersplassen verbieden.	ONEENS
3. Voorkomen dat Lelystad Airport uitbreidt tot een volwaardig vliegveld.	ONEENS
4. Subsidie voor boeren die op duurzame landbouw overschakelen.	ONEENS
5. Meer geld voor verbreding en onderhoud van provinciale wegen.	EENS
6. 65+'ers moeten buiten de spitsuren gratis met de bus kunnen reizen.	ONEENS
7. De provincie moet meer geld geven aan de lokale en regionale media.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Flevoland: VVD

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. Buslijnen opheffen waar weinig gebruik van wordt gemaakt.	EENS
2. Afschieten van dieren in de Oostvaardersplassen verbieden.	ONEENS
3. Voorkomen dat Lelystad Airport uitbreidt tot een volwaardig vliegveld.	EENS
4. Subsidie voor boeren die op duurzame landbouw overschakelen.	ONEENS
5. Meer geld voor verbreding en onderhoud van provinciale wegen.	EENS
6. 65+'ers moeten buiten de spitsuren gratis met de bus kunnen reizen.	ONEENS
7. De provincie moet meer geld geven aan de lokale en regionale media.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Friesland

Op 20 maart konden de inwoners van Friesland naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit zestien politieke partijen: CDA, PvdA, VVD, SP, FNP, PVV, CU, D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, 50PLUS, Provinciaal Belang Fryslân, Natuurlijk Fryslân, DENK, SGP en Forum voor Democratie.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Friesland in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Dit doen jullie met twee denkbeeldige partijen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat twee partijen samen op de steun van een meerderheid van de Provinciale Staten kunnen rekenen.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van partij 1. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van partij 2.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie bepalen met je groepje welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Partij 1

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Nieuwbouwplannen voor intensieve veehouderij toestaan.	ONEENS
2. Windmolenparken op het Friese land toestaan.	ONEENS
3. Als provincie het referendum invoeren.	EENS
4. De wegenbelasting verlagen.	ONEENS
5. Geld voor een spoor tussen Groningen, Drachten, Heerenveen en Lelystad.	EENS
6. Strenger controleren op de kwaliteit van Fries taalonderwijs.	ONEENS
7. Toestaan dat ganzen die overlast veroorzaken worden afgeschoten.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

- 7 = belangrijkste standpunt
- 1 = minst belangrijke standpunt

Partij 2

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Nieuwbouwplannen voor intensieve veehouderij toestaan.	EENS
2. Windmolenparken op het Friese land toestaan.	ONEENS
3. Als provincie het referendum invoeren.	EENS
4. De wegenbelasting verlagen.	EENS
5. Geld voor een spoor tussen Groningen, Drachten, Heerenveen en Lelystad.	ONEENS
6. Strenger controleren op de kwaliteit van Fries taalonderwijs.	EENS
7. Toestaan dat ganzen die overlast veroorzaken worden afgeschoten.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

- 7 = belangrijkste standpunt
- 1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Gelderland

Op 20 maart konden de inwoners van Gelderland naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit vijftien politieke partijen: VVD, CDA, D66, SP, PVV, PvdA, ChristenUnie, SGP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, 50PLUS, Lokale Partijen Gelderland - Code oranje, Forum voor Democratie, DENK en JEZUS LEEFT.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Gelderland in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Gelderland: VVD

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. De provincie moet geld steken in het behoud van regionale kranten.	ONEENS
2. Er mag alleen nog binnen de bebouwde kom worden gebouwd.	ONEENS
3. Buiten de spitsuren moet reizen met de streekbus gratis worden.	ONEENS
4. Geld naar het openhouden van basisscholen in kleine dorpen.	ONEENS
5. Subsidie voor burgers die van gas naar een duurzame warmtebron willen.	ONEENS
6. Nieuwe natuurgebieden mogen niet ten koste gaan van landbouwgrond.	ONEENS
7. De motorrijtuigenbelasting moet omlaag.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt
 1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Gelderland: Forum voor Democratie

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. De provincie moet geld steken in het behoud van regionale kranten.	ONEENS
2. Er mag alleen nog binnen de bebouwde kom worden gebouwd.	ONEENS
3. Buiten de spitsuren moet reizen met de streekbus gratis worden.	ONEENS
4. Geld naar het openhouden van basisscholen in kleine dorpen.	EENS
5. Subsidie voor burgers die van gas naar een duurzame warmtebron willen.	ONEENS
6. Nieuwe natuurgebieden mogen niet ten koste gaan van landbouwgrond.	ONEENS
7. De motorrijtuigenbelasting moet omlaag.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt
 1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Groningen

Op 20 maart konden de inwoners van Groningen naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit veertien politieke partijen: SP, PvdA, CDA, D66, VVD, ChristenUnie, PVV, Groninger Belang, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Partij voor het Noorden, Forum voor Democratie, 50PLUS, DENK.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Groningen in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Groningen: PvdA

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Er moeten meer windmolens in de provincie Groningen komen.	ONEENS
2. Nieuwe parken met zonnepalen mogen ten koste gaan van landbouwgrond.	ONEENS
3. Nieuwe woningen alleen in het dorp of de stad, niet in het buitengebied.	EENS
4. Het aantal intensieve veehouderijen moet worden teruggedrongen.	EENS
5. Buslijnen opheffen waar weinig gebruik van wordt gemaakt.	ONEENS
6. Minder provinciale wegenbelasting, ook al moet er dan bezuinigd worden.	ONEENS
7. Het afschieten van wolven moet worden toegestaan.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

- 7 = belangrijkste standpunt
- 1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Groningen: GroenLinks

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Er moeten meer windmolens in de provincie Groningen komen.	EENS
2. Nieuwe parken met zonnepalen mogen ten koste gaan van landbouwgrond.	EENS
3. Nieuwe woningen alleen in het dorp of de stad, niet in het buitengebied.	EENS
4. Het aantal intensieve veehouderijen moet worden teruggedrongen.	EENS
5. Buslijnen opheffen waar weinig gebruik van wordt gemaakt.	ONEENS
6. Minder provinciale wegenbelasting, ook al moet er dan bezuinigd worden.	ONEENS
7. Het afschieten van wolven moet worden toegestaan.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

- 7 = belangrijkste standpunt
- 1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Limburg

Op 20 maart konden de inwoners van Limburg naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit dertien politieke partijen: CDA, PVV, SP, VVD, D66, PvdA, GroenLinks, 50PLUS, Partij voor de Dieren, LOKAAL-LIMBURG, Forum voor Democratie, ChristenUnie en DENK.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Limburg in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Limburg: Forum voor Democratie

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. In Zuid-Limburg moet de provincie nieuwe windmolens blijven verbieden.	EENS	
2. De provincie moet woningbouw in de natuur toestaan.	EENS	
3. Ouderen moeten buiten de spits gratis met de bus kunnen reizen.	ONEENS	
4. De jacht op wilde dieren moet worden verboden, ook als ze overlast geven.	ONEENS	
5. De luchthaven Maastricht-Aachen Airport moet kunnen groeien.	EENS	
6. De provincie moet meer geld steken in de regionale omroep L1.	ONEENS	
7. Er moet geld naar grote sportevenementen in Limburg.	EENS	

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Limburg: VVD

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. In Zuid-Limburg moet de provincie nieuwe windmolens blijven verbieden.	ONEENS	
2. De provincie moet woningbouw in de natuur toestaan.	ONEENS	
3. Ouderen moeten buiten de spits gratis met de bus kunnen reizen.	ONEENS	
4. De jacht op wilde dieren moet worden verboden, ook als ze overlast geven.	ONEENS	
5. De luchthaven Maastricht-Aachen Airport moet kunnen groeien.	EENS	
6. De provincie moet meer geld steken in de regionale omroep L1.	ONEENS	
7. Er moet geld naar grote sportevenementen in Limburg.	GEEN VAN BEIDE	

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Noord-Brabant

Op 20 maart konden de inwoners van Noord-Brabant naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit vijftien politieke partijen: VVD, CDA, SP, PVV, D66, PvdA, GroenLinks, 50PLUS, Partij voor de Dieren, ChristenUnie-SGP, Lokaal Brabant, Ouderen Appèl – Hart voor Brabant, Forum voor Democratie, DENK en Code Oranje.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Noord-Brabant in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Noord-Brabant: VVD

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. Windmolens mogen alleen komen in speciaal aangewezen gebieden.	EENS
2. Er mogen nieuwe woningen buiten de bebouwde kom worden gebouwd.	EENS
3. Klimaatmaatregelen mogen ten koste gaan van de Brabantse economie.	ONEENS
4. Buslijnen met weinig gebruikers mogen worden opgeheven.	EENS
5. De provinciale belastingen mogen niet stijgen.	EENS
6. De veestapel in Noord-Brabant moet worden gehalveerd.	ONEENS
7. In Noord-Brabant moeten alle wilde zwijnen worden afgeschoten.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Noord-Brabant: Forum voor Democratie

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. Windmolens mogen alleen komen in speciaal aangewezen gebieden.	GEEN VAN BEIDE
2. Er mogen nieuwe woningen buiten de bebouwde kom worden gebouwd.	EENS
3. Klimaatmaatregelen mogen ten koste gaan van de Brabantse economie.	ONEENS
4. Buslijnen met weinig gebruikers mogen worden opgeheven.	EENS
5. De provinciale belastingen mogen niet stijgen.	EENS
6. De veestapel in Noord-Brabant moet worden gehalveerd.	ONEENS
7. In Noord-Brabant moeten alle wilde zwijnen worden afgeschoten.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Noord-Holland

Op 20 maart konden de inwoners van Noord-Holland naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit vijftien politieke partijen: VVD, D66, PvdA, PVV, SP, CDA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, 50PLUS/Partij van de Ouderen, Ouderenpartij Noord-Holland, NIDA, Code Oranje, Forum voor Democratie, DENK en ChristenUnie.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Noord-Holland in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Noord-Holland: Forum voor Democratie

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. De provincie moet bouwen aan de kust toestaan.	EENS	
2. De provincie moet zich verzetten tegen de groei van Schiphol.	ONEENS	
3. Bestaande natuurgebieden uitbreiden en met elkaar verbinden.	EENS	
4. De formule 1 moet terugkomen in Zandvoort.	EENS	
5. Het OV moet gratis worden voor ouderen.	ONEENS	
6. Geen extra regels voor boeren, ook al zijn deze regels goed voor het milieu.	ONEENS	
7. De jacht op wilde dieren moet worden verboden, ook als ze overlast geven.	ONEENS	

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Noord-Holland: GroenLinks

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. De provincie moet bouwen aan de kust toestaan.	EENS	
2. De provincie moet zich verzetten tegen de groei van Schiphol.	EENS	
3. Bestaande natuurgebieden uitbreiden en met elkaar verbinden.	EENS	
4. De formule 1 moet terugkomen in Zandvoort.	ONEENS	
5. Het OV moet gratis worden voor ouderen.	EENS	
6. Geen extra regels voor boeren, ook al zijn deze regels goed voor het milieu.	EENS	
7. De jacht op wilde dieren moet worden verboden, ook als ze overlast geven.	EENS	

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Overijssel

Op 20 maart konden de inwoners van Overijssel naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit dertien politieke partijen: CDA, VVD, SP, PvdA, D66, PVV, ChristenUnie, SGP, GroenLinks, 50PLUS, Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie en DENK.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Overijssel in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Overijssel: CDA

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Er mogen geen nieuwe windmolens bij komen in Overijssel.	ONEENS
2. Alleen bouwen binnen de bebouwde kom, niet in het groen.	ONEENS
3. Meer geld om kleine dorpen bereikbaar te houden met het OV.	EENS
4. De opbrengst van de motorrijtuigenbelasting moet per se naar wegen gaan.	ONEENS
5. Met klimaatmaatregelen niet verder gaan dan het landelijke beleid.	EENS
6. De provincie moet investeren in de spoorverbinding Twente-Groningen.	ONEENS
7. Meer geld voor bevordering van toerisme in Overijssel.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Overijssel: Forum voor Democratie

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Er mogen geen nieuwe windmolens bij komen in Overijssel.	EENS
2. Alleen bouwen binnen de bebouwde kom, niet in het groen.	ONEENS
3. Meer geld om kleine dorpen bereikbaar te houden met het OV.	EENS
4. De opbrengst van de motorrijtuigenbelasting moet per se naar wegen gaan.	EENS
5. Met klimaatmaatregelen niet verder gaan dan het landelijke beleid.	EENS
6. De provincie moet investeren in de spoorverbinding Twente-Groningen.	EENS
7. Meer geld voor bevordering van toerisme in Overijssel.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Utrecht

Op 20 maart konden de inwoners van Utrecht naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit veertien politieke partijen: VVD, D66, CDA, PvdA, PVV, SP, GroenLinks, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SGP, 50PLUS, DENK, U26 GEMEENTEN en Forum voor Democratie.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Utrecht in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Utrecht: GroenLinks

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Geld investeren om internationale bedrijven aan te trekken.	ONEENS
2. De provincie moet meebetalen aan bouw van meer betaalbare woningen.	EENS
3. De Provincie moet subsidie geven om woningen aardgasvrij te maken.	EENS
4. Lagere motorrijtuigenbelasting, ook als daarvoor bezuinigd moet worden.	ONEENS
5. De provincie moet alles op alles zetten voor meer windmolens.	EENS
6. Bij grote beslissingen moet er een referendum georganiseerd worden.	EENS
7. Meer ruimte voor fietspaden en minder voor autowegen.	EENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Utrecht: VVD

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Geld investeren om internationale bedrijven aan te trekken.	EENS
2. De provincie moet meebetalen aan bouw van meer betaalbare woningen.	ONEENS
3. De Provincie moet subsidie geven om woningen aardgasvrij te maken.	ONEENS
4. Lagere motorrijtuigenbelasting, ook als daarvoor bezuinigd moet worden.	EENS
5. De provincie moet alles op alles zetten voor meer windmolens.	ONEENS
6. Bij grote beslissingen moet er een referendum georganiseerd worden.	ONEENS
7. Meer ruimte voor fietspaden en minder voor autowegen.	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Zeeland

Op 20 maart konden de inwoners van Zeeland naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit zeventien politieke partijen: VVD, PVV, D66, CDA, PvdA, SP, SGP, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, 50PLUS, DENK, NIDA, Code Oranje, Forum voor Democratie, LPZH en JEZUS LEEFT.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Zeeland in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Zeeland: CDA

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Het moet verboden worden om windmolens dicht bij de kust te bouwen.	EENS	
2. Subsidie voor grote culturele evenementen stopzetten.	ONEENS	
3. De provinciale wegenbelasting moet verlaagd worden.	EENS	
4. Het moet verboden worden om nieuwe veestallen te bouwen.	EENS	
5. De provincie moet een glasvezelverbinding in de hele provincie financieren.	EENS	
6. De kerncentrale in Borssele moet gesloten worden.	ONEENS	
7. De provincie moet inwoners subsidiëren om hun woning te verduurzamen.	EENS	

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

- 7 = belangrijkste standpunt
- 1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Zeeland: SGP

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Punten:

1. Het moet verboden worden om windmolens dicht bij de kust te bouwen.	EENS	
2. De provincie moet de bouw van woningen in het buitengebied toestaan.	EENS	
3. De provinciale wegenbelasting moet verlaagd worden.	EENS	
4. Het moet verboden worden om nieuwe veestallen te bouwen.	ONEENS	
5. De provincie moet een glasvezelverbinding in de hele provincie financieren.	EENS	
6. De kerncentrale in Borssele moet gesloten worden.	ONEENS	
7. De provincie moet inwoners subsidiëren om hun woning te verduurzamen.	EENS	

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

- 7 = belangrijkste standpunt
- 1 = minst belangrijke standpunt

Werkblad Zuid-Holland

Op 20 maart konden de inwoners van Zuid-Holland naar de stembus voor de Provinciale Staten. Ze konden kiezen uit veertien politieke partijen: CDA, VVD, SGP, SP, PVV, PvdA, D66, ChristenUnie, Partij voor Zeeland, GroenLinks, 50PLUS, DENK, Partij voor de Dieren en Forum voor Democratie.

Partijen die samen een meerderheid hebben in de Provinciale Staten kunnen afspraken maken over het bestuur van de provincie. Vaak zit de grootste politieke partij samen met een aantal andere partijen in het provinciale bestuur (de Gedeputeerde Staten).

Vraag 1: Welke partij is het grootst geworden na de Provinciale Statenverkiezingen op 20 maart? Hoeveel zetels heeft deze partij behaald?

Grootste partij: _____

Aantal zetels: _____

Vraag 2: Het nieuwe bestuur in de provincie moet kunnen steunen op een meerderheid van de Provinciale Staten.

Hoeveel zetels hebben de Provinciale Staten in Zuid-Holland in totaal? _____

Hoeveel zetels zijn er dan minimaal nodig voor een meerderheid? _____

Vraag 3: Noem drie mogelijke coalities die een meerderheid achter zich hebben staan in de Provinciale Staten. Bedenk er twee mét de grootste partij en één zonder de grootste partij.

Optie 1: _____

Optie 2: _____

Optie 3: _____

Formatiespel

Jullie gaan straks een formatiespel spelen. Voor het gemak gaan we ervan uit dat de grootste partij samen met één andere partij kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Provinciale Staten.

Stap 1. De docent verdeelt de klas in groepjes. De helft van de groepjes krijgt de rol van de grootste partij. De andere helft van de groepjes krijgt de rol van de op een na grootste partij.

Stap 2. Alle groepjes krijgen dezelfde 7 stellingen en het standpunt van hun partij over deze stelling. Jullie gaan met je groepje bepalen welke standpunten jullie het meest belangrijk vinden. Het belangrijkste standpunt krijgt 7 punten, het op een na belangrijkste standpunt 6 punten, en zo door tot het minst belangrijke standpunt dat 1 punt krijgt.

Stap 3. Jullie gaan onderhandelen met de andere partij. Samen moeten jullie tot drie speerpunten komen. Hierbij wil je natuurlijk zo veel mogelijk punten binnenhalen. Lukt het jullie om samen in het bestuur van de provincie (Gedeputeerde Staten) te gaan zitten? Om je onderhandelingspositie te versterken is het natuurlijk slim om geheim te houden welke standpunten voor jullie erg belangrijk zijn!

Stap 4. Voor de onderhandelingen heb je 10 minuten. Zorg dat je na die 10 minuten drie speerpunten hebt, anders heb je sowieso minder punten. Hierna wordt er geteld en bespreek je met je docent de opdracht na.

Grootste partij in Zuid-Holland: Forum voor Democratie

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. Onderzoeken of het bouwen van een nieuwe kerncentrale mogelijk is.	EENS
2. De provincie moet meer windmolens op land toestaan.	ONEENS
3. Toestaan dat er in groene gebieden huizen gebouwd worden.	ONEENS
4. De provinciale belastingen moeten omlaag.	EENS
5. Mensen met minder geld subsidie geven om hun huis te verduurzamen.	ONEENS
6. Het afschieten van wilde dieren stoppen, ook als die schade veroorzaken.	ONEENS
7. Alle kolencentrales in Zuid-Holland moeten dicht..	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt

Op een na grootste partij in Zuid-Holland: VVD

Standpunten:

Achter ieder standpunt zie je of jullie partij het wel of niet eens is met de stelling.

Het kan ook zijn dat jullie het niet oneens, maar ook niet eens zijn.

Punten:

1. Onderzoeken of het bouwen van een nieuwe kerncentrale mogelijk is.	GEEN VAN BEIDE
2. De provincie moet meer windmolens op land toestaan.	ONEENS
3. Toestaan dat er in groene gebieden huizen gebouwd worden.	ONEENS
4. De provinciale belastingen moeten omlaag.	EENS
5. Mensen met minder geld subsidie geven om hun huis te verduurzamen.	ONEENS
6. Het afschieten van wilde dieren stoppen, ook als die schade veroorzaken.	ONEENS
7. Alle kolencentrales in Zuid-Holland moeten dicht..	ONEENS

Geef nu een cijfer aan je standpunt. Gebruik ieder cijfer één keer (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

7 = belangrijkste standpunt

1 = minst belangrijke standpunt